

О Т Ч Е Т

За дейността

на Общинската мрежа за енергийна ефективност ЕкоЕнергия за 2007 г.

На 7 февруари 2007 г. се проведе Общо събрание на общините членки на ЕкоЕнергия, на което бяха приети Стратегия на мрежата за периода 2007 – 2013 г. план за дейността и бюджет за 2007 г. Отчетът обхваща този едногодишен период. Осъществените дейности бяха свързани с приетата стратегия, целите на мрежата и с конкретните задачи, залегнали в плана за дейността.

В плана са залегнали четири основни направления:

- Утвърждаването на местното енергийно планиране и управление като основен инструмент на енергийната политика на общините.
- Обучение на общински ръководители и специалисти.
- Разпространяване на информация.
- Организационно развитие на ЕкоЕнергия.

Към всяко едно от тези направления са изброени съответните задачи и са показани източниците на финансиране за всяка една задача.

I. УТВЪРЖДАВАНЕТО НА МЕСТНОТО ЕНЕРГИЙНО ПЛАНИРАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ КАТО ОСНОВЕН ИНСТРУМЕНТ НА ЕНЕРГИЙНАТА ПОЛИТИКА НА ОБЩИНИТЕ

1. Общинско енергийно планиране и управление

1.1. Обновени методика и ръководство по общинско енергийно планиране и управление

Във връзка с изпълнението на задачите по проекта “Изграждане на знания и умения за повишаване на енергийната ефективност в частни и обществени сгради”, финансиран от ГЕФ/ПРООН бяха направени основен преглед и актуализация на съществуващата методика по общинско енергийно планиране, разработена по проекта на ГЕФ/ПРООН „Демонстрационна зона за ЕЕ в Габрово”. Тази дейност започна с аналитичен преглед на съществуващото ръководство, продължи по време на учебния курс през 2007 г., както и в процеса на разработването на пилотните енергийни програми на 5 избрани общини и ще завърши през 2008 г. с редакция на методиката и публикуване на учебно пособие.

През месец септември започна изпълнението на дейностите по проекта “Управление на енергията в общините – МОДЕЛ”, финансиран от Европейската комисия. Основен акцент в този проект е поставен върху създаването на обща рамкова методика по общинско енергийно планиране за новите страни, членки на ЕС. ЕнЕфект е определен за водещ на тази част на проекта, което е резултат на международното признание на оригиналната българска методика по Общинско енергийно планиране и управление. Началната среща по проекта се проведе на 4 и 5 септември в София и беше организирана от Секретариата на ЕкоЕнергия. В срещата взеха участие представители на общините Габрово и Монтана, като втората община представи своите дейности в областта на управлението на енергията. На следващия учебен семинар в Прага

ЕнЕфект проведе първия сеанс на обучение по общинско енергийно планиране и управление на основата на обновената методика. Започна и дискусиата по създаването на Общата рамкова методика по ОЕП.

Проектът “Новаторско мислене”, в който ЕкоЕнергия има статут на наблюдател, също е насочен към проблемите на общинското енергийно планиране и управление. В него се извършва обмен на авангардни практики в това направление. В началото на декември 2007 г. ЕкоЕнергия участва в координационна среща на наблюдаващия комитет по проекта.

Така, на практика чрез три международни проекта – един на ГЕФ и два на ЕК, се подпомага дейността на мрежата в областта на общинското енергийно планиране и управление.

1.2. Пилотни общински енергийни програми

В рамките на проекта на ГЕФ/ПРООН бяха избрани пет пилотни общини – Габрово, Добрич, Лом, Мадан и Смолян. В рамките на проекта МОДЕЛ като пилотни общини към проекта досега са се присъединили Белене, Добрич, Лом, Криводол и Смолян. С помощта на специалисти от ЕнЕфект, специалистите от тези общини разработват обновените общински енергийни програми. Тези програми обхващат не само общинския сектор, но също така жилищния фонд и промишлеността. Крайната цел е да се съставят пакети от инвестиционни проекти за успешно кандидатстване по структурните фондове на Европейския съюз. Предвижда се обновените общински енергийни програми да се представят на съответните Общински съвети за окончателното им приемане. ЕнЕфект е готов да съдейства на общинските ръководства за организирането и провеждането на тематични сесии по въпросите на енергията и климата и за представянето на целите и съдържанието на общинските енергийни програми. За съжаление, не всички общински администрации с еднаква степен на ангажираност приемат тази задача, поради което изпълнението ѝ протича твърде неритмично.

1.3. Енергийната информационна система на ЕкоЕнергия

Продължи развитието на енергийната информационна система и разширяването на приложението ѝ в общините от мрежата. В сътрудничество с държавната агенция за АЕЕ бе създадена възможност за извеждане на текстови справки и на автоматичен изход към информационната форма с данни за сгради, която АЕЕ събира от общините. Информационната система бе представена на общините, които участваха в курсовете по общинско енергийно планиране през юни и октомври 2007 г. Демонстрационна версия на системата с данни от всички общини, които я поддържат, може да се намери в електронния сайт Информационна борса, а информация за промените в информационната система и актуализирано ръководство за работа с нея могат да бъдат намерени в интернет страницата на мрежата. Със съдействието на ЕНСИ, Норвегия, системата се ползва успешно от общини от Грузия, Казахстан, Киргизстан, Македония, Молдова, а в скоро време и в Русия. Енергийната информационна система на ЕкоЕнергия бе представена като възможно средство за ползване от европейските общини на партньорите по проекта МОДЕЛ, финансиран от Европейската комисия.

През отчетния период продължи предоставянето на периодични консултации и методическа помощ на общинските отговорници по енергийна ефективност за работа със системата. Новата версия на системата се предоставя на всички общини от мрежата, които проявяват интерес към нея. За съжаление, и през този отчетен период информационната система не се поддържа редовно и активно от всички общини, в които тя е разпространена или не се предоставя нужната информация в Секретариата на мрежата, въпреки взетото на миналото отчетно събрание решение за финансово мотивиране на общинските специалисти, които я поддържат. За това съществуват редица обективни и субективни причини. Една от тях е прекомерната заетост на общинските специалисти, които се занимават с поддържането на базата данни. Предлагаме на общинските ръководства да потърсят решение на този въпрос. Информацията, събрана в енергийната система на ЕкоЕнергия е само от полза за общините, които я ползват. Събраната информация в базата данни улеснява общините, които са се присъединили към Европейската кампания Дисплей.

2. Достъп до финансиране на общинските енергийни програми

2.1. Информационно-консултантски център на ЕкоЕнергия

Тази задача се изпълняваше в рамките на международния проект “Пренасочване на усилията на градовете към устойчиво използване на енергията” (РУСЕ) по програма Интерег III С на ЕК. Негова главна

цел бе да се формират знания и умения за подготовка на успешни кандидатури пред Структурните фондове на ЕС и да се създадат организационни предпоставки за устойчивост на тези знания. Този проект завърши през отчетния период, като по него бяха осъществени опознавателни пътувания до Франция и Италия с участието на представители на общините Мадан и Смолян. Информацията за проекта ще е активна на специализираната страницата в Интернет до края на 2009 г. В рамките на този проект бе изграден Информационно-консултантски център на ЕкоЕнергия. Той бе създаден на основата на международния консорциум ЕЕЕ (Екоопер Интернешънъл/Канада, Енефект и Елана), който в резултат на международен конкурс през 2005 г. бе избран от Световната банка и българското правителство да управлява Българския фонд за енергийна ефективност. Двете български организации, участващи в консорциума, обединиха усилията си и предложиха на българските общини общ консултантски продукт, който бе представен неколkokратно на срещи на общински отговорници от ЕкоЕнергия, както и на областни (Шумен) и общински ръководства (Разград).

2.2. Техническа помощ

В допълнение към този общ консултантски продукт Енефект, в качеството си на секретариат на ЕкоЕнергия, предоставя още следните услуги: разпространяване на информация за структурните фондове и други финансиращи програми на Европейския съюз по електронна поща, чрез интернет страницата на мрежата, българската секция на интернет страницата на проекта РУСЕ, месечния електронен бюлетин или организирани мероприятия на мрежата; предоставяне на индивидуални съвети и консултации на общините; разпространяване на добри практики, издаване на Ръководство за финансиране на устойчиви енергийни проекти от Кохезионния и Структурните фондове на ЕС през периода 2007-2013 г., което съдържа информация и полезни съвети за това как общините да използват оперативните програми на България за финансиране на устойчиви общински енергийни проекти.

Секретариатът на ЕкоЕнергия оказва също техническа помощ на общините Белене, Габрово, Горна Оряховица, Добрич, Лом, Криводол, Ловеч, Севлиево при подготовката на проектни идеи и предложения във връзка с подготовката за усвояване на структурните фондове по оперативна програма "Регионално развитие", които се разработваха във връзка с конкурс на МРРБ от началото на 2007 г.

През отчетния период се обсъждаше включването на общински сгради в програмата на проекта на ГЕФ/ПРООН "Изграждане на знания и умения за повишаване на енергийната ефективност в частни и обществени сгради". Във връзка с това бяха осъществени осем работни срещи и технически консултации с четири общини – Бургас, Добрич, Радомир и Смолян. В резултат са извършени шест енергийни обследвания на типични (представителни) общински обекти (Бургас и Смолян). Очаква се общините да използват енергийните обследвания и да приложат предписаните мерки за и чрез финансиране от Европейските структурни фондове.

II. ОБУЧЕНИЕ НА ОБЩНСКИ РЪКОВОДИТЕЛИ И СПЕЦИАЛИСТИ

1. Учебни семинари по общинско енергийно планиране и управление

През периода юни-октомври 2007 г. се проведе учебен курс по общинско енергийно планиране и управление. Курсът се проведе с финансовата подкрепа на проекта на ГЕФ/ПРООН "Изграждане на знания и умения за повишаване на енергийната ефективност в частни и обществени сгради". В него участваха 22 общински специалисти от 12 общини. Участниците в курса получиха сертификати. На този курс бе представена усъвършенстваната методика по общинско енергийно планиране и бе оказано съдействие на общините да разработят енергийните програми и да идентифицират пакети с инвестиционни проекти. Пет общински програми бяха избрани за пилотни и за тяхното съставяне се оказва помощ от специалисти от Секретариата на ЕкоЕнергия. Тези програми ще бъдат демонстрирани на останалите общини от ЕкоЕнергия като добри примери.

На 27 и 28 март 2008 г. ще се проведе следващият курс по общинско енергийно планиране с финансовата подкрепа на проекта на ГЕФ.

2. Учебни семинари по финансиране чрез фондовете на Европейския съюз

В изпълнение на работната програма и с финансовата подкрепа на проекта РУСЕ и през отчетния период се проведеха два учебни семинара.

Първият семинар с международно участие на тема: "Изграждане на знания и умения за разработване на проекти за устойчиво използване на енергията по оперативните програми на Структурните фондове" се проведе на 7 юни 2007 г. във Варна и беше организиран съвместно с Асоциацията на българските черноморски общини. На него присъстваха 24 представители от 14 общини. Партньори по проекта РУСЕ от Франция, Полша, Португалия и Холандия представиха техния опит при идентифицирането и подготовката на проекти за финансиране от структурните фондове на Европейския съюз.

Вторият, заключителен семинар по проекта РУСЕ се проведе на 12 декември 2007 г. в София. На него присъстваха 22 общински специалисти от 19 общини. На семинара бяха представени резултатите от изпълнението на проекта и възможностите за използването им в практиката. Бяха представени възможностите и предизвикателствата, които предлагат оперативните програми за регионално развитие и за развитие на селските райони. Беше обявена кампанията на ЕкоЕнергия "Енергийно независима община" и беше представена съвместната програма на ЕнЕфект и Елана Холдинг за сътрудничество с българските общини при подготовка на инвестиционни предложения за структурните фондове. Бяха представена и предимствата на кредитния рейтинг за общини.

3. Учебни семинари по енергийни обследвания и оценки (по заявка на общините)

Поради липса на заявки такива семинари не бяха проведени.

4. Учебно-информационни семинари по европейската кампания Дисплей

През отчетния период не бяха получени заявки за провеждането на такива семинари. На отделни общини бяха давани консултации по телефона.

III. РАЗПРОСТРАНЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ

1. Периодични електронни и печатни издания

1.1. Обновена страница на ЕкоЕнергия в Интернет

През 2007 г. интернет страницата на ЕкоЕнергия бе преработена. С нов дизайн и структура, тя предлага информация за мрежата, за нейните дейности и проекти, новини, съобщения и полезна информация по всички въпроси, свързани с използването на енергията и устойчивото развитие на общините. Секретариатът на ЕкоЕнергия призовава общините по-често да посещават страницата на мрежата в Интернет и да пращат информация или бележки.

1.2. Обновена информационната борса "Партньорство за енергийна ефективност"

През 2007 г. информационната борса "Партньорство за енергийна ефективност" се поддържаше редовно с публикуване на Добри практики и други материали, свързани с енергийната ефективност и устойчивото развитие. Секретариатът на ЕкоЕнергия изразява надеждата, че тази страница в Интернет е полезен източник на информация за общините.

1.3. Месечен електронен бюлетин ЕкоЕнергия

През отчетния период продължи издаването на месечния електронния бюлетин на ЕкоЕнергия. Бюлетинът се изпраща по електронна поща до всички общини в България с цел да се популяризира

дейността на ЕкоЕнергия и да се привлекат повече общини членки. В списъка с адреси са включени кметове, заместник кметове, председатели на общински съвети, общински отговорници за енергийна ефективност, главни архитекти, финансисти, държавни и частни институции и др. През 2007 г. електронният бюлетин се спонсорираше от фирмите Данфос и Ей енд Жи Инвест.

За пореден път призоваваме общините за по-активна обратна връзка със секретариата. Информация и новини от общините се получават след настоятелни молби и неколкостранни обаждания от страна на Секретариата. Отново стои въпросът дали общините са доволни от информацията, която получават от електронния бюлетин, каква информация биха желали да намерят в него и какво трябва да се направи, за да се получава редовно интересна и полезна за другите общини информация за случващото се в областта на енергийната ефективност в конкретна община.

1.4. Списание ЕкоЕнергия

През 2007 г. беше публикуван брой на ЕкоЕнергия, посветен на десетата годишнина от създаването на Общинската мрежа за енергийна ефективност ЕкоЕнергия.

1.5. Годишен календар за 2008 г.

Беше подготвен, отпечатан и разпространен календар за 2008 г.

2. Еднократни електронни и печатни издания

2.1. За нормативни актове, програми, кампании и др.

Информация за европейски и национални нормативни актове, програми, проекти, инициативи и кампании в областта на устойчивото използване на енергията беше разпространявана чрез всички информационни средства на ЕкоЕнергия. Информация за Европейските кампании "Дисплей", "Устойчива енергия за Европа" и програмата "Зелена светлина" се разпространява чрез е-бюлетина и интернет страницата на мрежата.

2.2. За оперативни програми

В няколко поредни броя на е-бюлетина бяха представени оперативните програми на България. Информация се публикува редовно в интернет страниците на мрежата и на проекта РУСЕ. По този проект беше съставено, публикувано и разпространено сред общините "Ръководство за финансиране на устойчиви енергийни проекти от Кохезионния и Структурните фондове на ЕС през периода 2007-2013 г. Как да използваме оперативните програми на България за финансиране на устойчиви енергийни проекти" – електронен и печатен формат. Информация за оперативните програми беше представена и на двата семинара, организирани по проекта РУСЕ.

2.3. Специализирани помагала в Интернет

Създаден бе помощен инструмент за общински специалисти по енергийна ефективност в рамките на европейския проект ДИСПЛЕЙ-Към клас А. Той бе преведен на български език и публикуван в съответната специализирана страница на проекта. С финансовата подкрепа на проекта "Към клас А", финансиран по програмата Интелигентна енергия за Европа бе преведено на български език и отпечатано пособието "Към клас А. Ръководство за общините". То беше разпространено широко сред българските общини.

2.4. Успешни практики

В рамките на проекта РУСЕ бяха подготвени 10 добри практики от български общини. Те бяха публикувани в българската секция на интернет страницата на проекта и в компакт диск с материали по проекта. Практиките бяха преведени на всички езици на партньорите по проекта.

Подготвени са три добри практики в български общини – две за община Горна Оряховица и една за община Смолян. Дейностите на Горна Оряховица са представени за участие в годишните награди на програмата "Зелена светлина". Резултатите ще бъдат обявени в средата на април 2008 г.

3. Кампании, конкурси и семинари

Продължи участието в европейската кампания DISPLAY на Европейската кампания ДИСПЛЕЙ. През 2007 г. две нови общини - Пазарджик и Силистра, се присъединиха към кампанията Дисплей.

Общините Горна Оряховица, Левски и Смолян са партньори в програмата "Зелена светлина". На юбилейната конференция на ЕкоЕнергия на тези три общини бяха връчени специални плакети за партньорство в програмата. Общинската мрежа за енергийна ефективност ЕкоЕнергия е поръчител на програмата.

Продължи националната кампания "Местното енергийно планиране – инструмент на политиката за устойчиво развитие", а от 2007 г. се лансира идеята за кампания на тема "Енергийно независими общини".

Ежегодно се провеждат традиционните конкурси на мрежата по конкретна тема.

IV. ОРГАНИЗАЦИОННО РАЗВИТИЕ НА ЕкоЕнергия

1. Общо събрание на ЕкоЕнергия

Общото събрание на ЕкоЕнергия ще се проведе на 6 март 2008 г. от 14:00 часа в голямата конферентна зала на парк-хотел "Витоша" в София. Съобщение за провеждане на общото събрание бе публикувана в брой 7 от 22 януари 2008 г.

2. Юбилейна конференция на ЕкоЕнергия

На 19 и 20 април 2007 г. в Габрово се проведе юбилейната конференция: "ЕкоЕнергия между две десетилетия". На нея присъстваха представители на 31 общини. Гости на конференцията бяха Димчо Михалевски, заместник министър на МРРБ, Таско Ерменков, изпълнителен директор на АЕЕ, Александър Божков, съпредседател на Центъра за икономическо развитие, Гинка Капитанова, изпълнителен директор на ФРМС, Иван Гиргинов, изпълнителен директор на Фонд за енергийна ефективност, Димитрина Тодорова, изпълнителен директор на БАРДА, бивши кметове и учредители на мрежата.

На конференцията за първи път бяха връчени почетни грамоти "Посланик на енергийната ефективност". Бяха обявени резултатите от годишния конкурс на ЕкоЕнергия "Енергоефективна община". Основните теми на конференцията бяха: "Климат – устойчиво развитие – енергийна ефективност" и "Специализираните фондове на ЕС в подкрепа на устойчивото развитие на общините". Голям интерес сред делегатите на конференцията предизвика прожекцията на филма на Ал Гор "Неудобната истина".

Спонсори на конференцията бяха фирмите Данфос, Ей енд Джи Инвест, Аустротерм България ЕООД и Балти – Стефан Балтиев ЕТ.

3. Организационни семинари

3.1. За разширяване на кръга на участниците в дейности на мрежата

Такива семинари бяха проведени с финансиране по проекта РУСЕ. Те са описани в Раздел II, т. 2 на настоящия отчет.

Дейностите на мрежата и нейните проекти бяха представени на годишната конференция на АДО Дунав, която се проведе на 15 и 16 юни 2007 г. в Белене. На тази конференция изпълнителният директор на мрежата представи презентация на тема: "10 години ЕкоЕнергия. Възможности за по-нататъшно активизиране на сътрудничеството с общините от АДО "Дунав"

3.2. За представяне на ЕкоЕнергия след местните избори

Такива семинари не бяха проведени. Проведени бяха срещи с новоизбрани кметове и ръководства на Общински съвети.

3.3. За създаване на транс-общински партньорства за европейските фондове

В рамките на изпълнението на работната програма на проекта РУСЕ беше предоставена информация на общините за възможностите за създаване на партньорства за разработване на транс-общински проекти и за мобилизиране на финансиране чрез европейските фондове.

В помощ на тази дейност е и съвместната програма на ЕнЕфект и Елана Холдинг за сътрудничество с българските общини при подготовка на инвестиционни предложения за структурните фондове.

3.4. Участия в годишната конференция на Енержи-Сите

Дванадесетата годишна конференция на Енержи-Сите на тема: "Енергията и изменението на климата: чрез общуване да променим поведението си" се проведе от 25 до 27 април 2007 г. в Брашов, Румъния. В конференцията взеха участие представители на секретариата на мрежата, кметът на община Белене и общинският отговорник по енергийна ефективност на община Свищов.

3.5. Участие на представители на мрежата в четвъртия форум БИС

Четвъртият БИС форум на тема: "Как общините могат да станат модел за своите граждани" се проведе от 24 до 26 октомври 2007 г. в Краков, Полша. На този форум се проведе заключителната среща по проекта РУСЕ и началната среща по проекта МОДЕЛ, в които ЕкоЕнергия е партньор. От българска страна във форума участваха представители на Секретариата на ЕкоЕнергия и на общините Лом и Монтана.

3.6. За подготовка на нови проекти с участието на мрежата

В началото на 2007 г. секретариатът на ЕкоЕнергия участва в подготовката на кандидатурата на проекта "Управление на енергията в общините – МОДЕЛ" за финансиране от програмата "Интелигентна енергия за Европа". Проектът беше оценен и получи финансиране, като важи правилото на финансиране по програмата "Интелигентна енергия за Европа", а именно 50% от средствата за изпълнението на проекта трябва да се осигурят от ЕкоЕнергия.

Изпълнение на проекта започна в началото на септември 2007 г. и е с продължителност 30 месеца. Проектът МОДЕЛ цели да подобри възможностите на местните власти от 8 нови страни членки на ЕС и да им помогне да станат модел за гражданите чрез осъществяване на практически дейности, свързани с оказване на помощ в планирането, изпълнението и оценката на дейностите за подобряване на енергийната ефективност на местно равнище. Ще бъде създадена обща методология за разработване, изпълнение и оценка на общински енергийни програми, ще се оказва помощ при осъществяването на програмите и планове за действие и при организирането на общински дни на интелигентната енергия. В рамките на проекта ще се събират и разпространяват успешни практики и информация на национално, регионално и местно равнище.

Партньори по проекта са неправителствени организации, енергийни институти и общински мрежи за енергийна ефективност от България, Латвия, Литва, Полша, Румъния, Словения, Хърватия и Чехия. Координатор е Европейската мрежа Енержи-Сите.

Изминалият отчетен период съвпада с първата година от присъединяването на България към Европейския съюз. През тази година настъпиха съществени промени в приоритетите и в непосредствените задачи на българските общини в областта на устойчивото използване на енергията, които наложиха да се направи преоценка на досегашните форми на работа в рамките на мрежата и промени в досегашните практики. Това е и годината, в която стартираха оперативните програми на европейските фондове. Общините вече имат възможност да използват тези средства, за да превърнат селищата си в привлекателни и желани места за живот и работа.

Непосредствена задача на ЕкоЕнергия сега е да помогне на общините успешно да разработят и изпълнят своите енергийни програми и да идентифицират пакети с инвестиционни

проекти, с които да кандидатстват за получаване на финансиране. Присъединяването на България към приетия на 9 март 2007 г. от ЕС пакет документи "Енергия за един променящ се свят", с който се ангажира едностранно да постигне до 2020 г. намаляване на емисиите на CO₂ с 20% в резултат на намаляване на енергопотреблението с 20% и увеличаване на дела на доставяната енергия, произведена от ВЕИ с 20%, задължава българските общини да извършват действия за формирането на местните политики за ефективно използване на традиционни и алтернативни енергийни ресурси и за осигуряване на енергийна сигурност за устойчиво развитие на общините, за да станат енергийно независими общини.

Европейският комисар по енергетиката Андрис Пиебалгс заяви, че "просто е нереалистично да се твърди, че целите на ЕС може да се постигнат без ангажирането на местните власти". На 29 януари 2008 г. беше обявено Споразумение на кметовете за насърчаване на местните власти да достигнат и надминат целите на ЕС по отношение на намаляването на емисиите на CO₂ чрез действия за повишаване на енергийната ефективност и производство на енергия от възобновяеми енергийни източници. Надяваме се и кметове на български общини да се присъединят към този революционен документ.